



Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 15. Sequuntur illis iniustam mundi consuetudinem, adulteras, & non adulteros condemnantes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

3. GRE. humilitatis: *Non temerè mulieri data est millitudo sed ut ad humilitatē facilius sit ad misericordiam propensior.* In his autem que corporis vires requirunt, habere potest non minores quam vir robustissimus, imo fortiores aliquando in mulieribus illas invenimus: *In rebus autem que fortitudinem postulant robusta est in vigily, in laboribus constans.* Quando potest hominis natura cum femina fortiter vitæ agentis natura contendere? Quando potest homo firmam mulierum incontinentiam imitare? Quando potest equare sedulum in precationibus studium? *Piam ad lachrimandum propensionem, & pro nam ad bene merendum facilitatem?* Ad huius confirmationem, eius adducit exemplum, quam probè noverat.

§. 15. *Sequuntur illi iniustam mundi consuetudinem, adulteras, & non adulteros condemnantes.*

33. **A**dducunt mulierem. Familiaris est hæc questio: quid factu de adultero? Manicestū est (inquit D. Hier.) si fuerit adulterium, duos interentse. Dicoit aliqui quàm primum tumultum percepit indagantium fugit, aut ex diligentia, aut ex astutia, aut armis se defendit, & exsilit, eripit, evasit, miseram deferens satellitum manibus capiendam. Loquitur de scortatore Iob, aitque: hæc tota eius fiducia est, non videbor non capiatur: porro si periculum immineat, tantâ festinus fugit diligentia, ut super aquas ambulare videatur: *Lævis est super faciem aqua.* Declarant hoc aliqui, quod sit velut navis, quæ tanta velocitate aquæ superficiem percurrit, ut ventos assequi videatur. Alij verò q. d. quando detegitur, fugit, & tam festinè se proripit, ut pedes suos in terra non defigat quasi qui super aquas graderetur: estque hoc tam frequens, ut seniores illi Sufano genecones hæc obtenderint rationem quòd adulterum, quem dicebant cum ipsa reperisse, captivum non adduxerint: *Illum quidem non quisimus comprehendere quia fortior nobis erat, & apertis oculis exsiliit.*

Epist. 48. *Hic cõgruè D. Hier. improperat Sabitanum ad Sabitanum Romæ stuprum, pariter suam diligentiam, quâ volens illud patrare se præsumit: primum attendens, quâ sibi posset fugâ consolare, si forsan ab aliis quareretur sicut reuera contigit, circum iustitiæ apparitores, dum*

crimen diligenter inuestigant, ipse per secreta quædam avia clanculum preparatâ fugâ saluus evasit, deferens adulteram iustitiæ manibus apprehensam: *Per quosdam cuniculos, dum illa teneretur eripit.* Hæc est illa merces, quam vobis rependunt, heu infelicissimæ: licet enim millia vobis dent verba dilectionis, quod vitâ suâ vos habeant chariores quòd facient, hæc & illa, quòd morientur vestri gratiâ & centum si habereat vitas exponerent, verè verba dant, cum ad exortum vel minimam vitæ periculum vos luto defixas irrideant, quod solæ calcare debeatis: quinimo & vobis omnem adferunt culpam, dicentes: vos me provocastis, me vos advocastis.

Exemplo tibi sit (inquit D. Bernardus) *Serm. 2. primæ Eva mulier. Quis blanditias expleret, quis lenimèta, quibus Adam uxorem Enam recreabat, quis promissa adeo singularia, quibus eius excitabat animum? Videt illam iam creatam & illico in pulchritudinis eius excurrit encomium, ablanditur quod illam ut seipsum amaret, quia de carne sua & de ossibus suis formata surrexerat: promittit illi se eius gratiâ libenter quicquid in mundo esset, relinquere, etiam patrem aut matrem si illos haberet progenitores: *Quamobrem relinquet homo patrem suum & matrem &c.* Mirare (monet D. Bernardus) blanditias, mirare sponsione: *Videamus nunc quantum diligit eam.* Sumpto iam arboris vitæ fructu, adolat Deus, ut index superius contra reum expositus, Confestim in fugam se abripit & abscondit: tandem à Deo inventos, quem nihil potest fugere nihil latere, & ab eo de transgresso præcepto reprehensus, supplicium præcauens, respondet: Domine mihi non mihi hoc imputetur, culpâ admisit mulier, illa mihi persuasit, illa provocavit, & cum illa me: fuerit origo peccati, illa sic suadet equitas, totam loat malè suada penam: *Mulier quam dedi mihi sociam, dedit mihi de ligno illanc sunt ergo promissa, quæ sponsæ confirmasti: Illane verba quæ iorasti: Hæc quotidiana monent fabula risum quot videmus quibus hæc quotidie contingunt? Ne insipientium more traducamini, ne verbis fidatis, quibus vobis adulantur, tandem vos ignominiose delusas deferant.**

Opinantur alij, quòd & sic esse potuit, quòd adulter muneribus iustitiæ ministros corruerit, quibus cum singulis aliquot aureos donasset, illi ipsi locum dederit fugiendi, quò nihil est

Serm. 2. de omnibus SS. Gen. 24 D. BER. II. Adam in Evâ reitit culpâ.

Gen. 3. 13.

est in mundo frequentius. Attamen hoc mihi persuadeo, quod peruersi illi nihil de scortatore curant, sed lupam querunt, quia Christi iudicio peccatum tradere cupiebant iudicandum, quo nullum illis videbatur enormius, & minus venia dignum, ut eomodo cogere eum contra predicatam a se elementiam, ferre sententiam.

III. Habeatur adulteriu in viro leue

D Hier. Epist. 30. ad Orest. de Epist. Fabiola. I. 1.

Hic amenitatem tulisset, & errore mundus decipitur, quod adulterium in viris peccatum habeat leuissimum in mulieribus autem sit capitale, tantaque pena dignissimum. In hoc grauius inuehit Diuus Hieronymus ex occasione casus cuiusdam, qui nobili Romane femine contigit Fabiola, quae cum iunior esset, & diuitis opulenta, cum Angelo de pulchritudine certabat haec viro nuptiarum adeo in omnem libidinem profuso, ut de inhonesta cum alijs mulieribus conuersatione gloriaretur. Pospicit illa virum desecere, & ab ejus se thoro segregare, nec eum in suam amplius admittere societatem: ut propositum sic effectum. Contra est subito vincta Roma, totumque in illam insurgit mundus, illam ut nimis austeram & morosam accusant. Per animam tuam attende precor, quid hoc tanti? quod vir nobilis aliud diuertat & quae viri sunt, faciat: hoc enim nec mundus peccatum iudicat, nec leges prohibent, & quid modo familiaris? Eius causam suscipit hac in parte propagare Hieronymus (licet in alio, quod fecerat, nequaquam) & per ora medium non in illo peccasse, quinimo & ex optimo fecisse consilio: Nota namque est legis diuina dispositio: Idem ius quod vir in corpus habet vxoris, idem in illud viri conuenit mulieri: *Mulier sui corporis potestatem non habet, sed vir. Similiter autem & vir sui corporis potestatem non habet sed mulier.* Vnde quidquid hic in parte licitum est aut illicitum viro est & vxori. *Quidquid viri iubetur, haec consequenter regulatur in feminas.* Et licet iustitiam habet maritus conquerendi rationem de periuria sibi vxore, eandem habet & mulier de viro sibi fordifrago. Et sicut licitum est viro ab vxore discedere meretricem, illique libellum dare repudij, sic & mulieri respectu viri scortatoris: *Aliud nos quod non licet feminis, aequo non licet viris. & eadem seruis pari non litiose censetur.* Ne mihi hac in re obieceris, inquit, quod multi legillatores ordinant, qui hac in causa penam miseram obtrunt mulieres, quae ex maiori delinquant infamitate & immunes

1. Cor. 7. 4.

IV. Mandi leges de adulterio imponunt D. Hieron.

D Hier.

seruant aduiteros, opinantes, in viris impudicitiam crimen non esse reparandum. Dicant quidquid placuerit (inquit D. Hier. tertio legillatores, quia ea quae ad mundi spectant regimen, mundano decernunt oculo: Statuit Papinianus, ordinat Vlpianus, discunt iuriconsulti de erda Caesar, quidquid animo sederit, nos enim legibus subditur Christianis, luce caelesti conscripti, cui fillere est impossibile, quas nobis hac in parte promulgat Apostolus Paulus aequali confirmans potestate ac iure mulierem in corpus viri pollere, quo vir in mulieris: & ubi aequalis est potestas, iniustum est, penam sit qui in hoc deliquerint, decernere inaequales. Quae circa contra omnem peccant rationem legillatores, qui perpena tantum majori in viro dignitate, omnem imponunt multam mulieribus, a qua viros absoluant. *Alie lege Cesarum, alie Christi, aliud Papiasiani, aliud Paulus nosse praecipit. Apud illos virum impudicitiae sine laetantur & solo supra & adulterio eandem poenam per lupanario & acellul. Libido permittitur quasi culpam dignam faciat non voluntas, inique iure haec leges, iustumque est interlegat maritus, quod si dignam mereatur iustitia, cenam, quae illum vxor peritura dedecorat, similiter & illa, quae ipse vxori si lem non seruat infidelis.*

Hinc quoque inferunt, illud, quod nobis illa morosa Fabiola fecit, ut beneficium commendari, utique muliera Christianae supra modum conueniens, quae tanti quanti dignum est seipsam estimet: *Fecit quod verecunda matronae & Christiana satis est.* Hic error adeo inoleuerat, ut D. Augustinum impluerit, illum impugnandi, ex occasione, qua contendedebat nobilis quidam Potentius, duo viros esse permixti (huic nixus fundamendo, quod mundos, quanto mulierum honesta diligenter inuigilant, tanto virorum impudicitiae laxat. *Secundo: quod quilibet maritus tenet potestatem vxori dare libellum repudij, si velle statim assumere continentiam, cum hic matrimonio sic multo nobilitior. Secundo: quod maritus vxorem in flagranti reperiens adulterio possit illam repudiare, & alteri castiter copulari: Hanc conatur D. Augustinus excitatum illuminare duobus libris, quos perennauit. De adulterio coniugis, in primo, primum conuenit errore, & declarat eleganter, quod licet continentiae status matrimonio sit euidentio illa*

illi tamen qui hoc elegit & consummavit, non petiit illi mera sua voluntate renouare vxore adhuc superstitie: vinculum enim matrimonij robur habet diuinum, quod & nobis intamatur his verbis. *Quod Deus coniunxit homo non separet*. In secundo libro secundum expugnat errorem, ostendens, quod licet marito licitum sit vxorem repudiare adulteram, illis nimirum interuentibus circumstantiis, quas Ecclesia declarat, porro nunquam ita fiat, vt viuentis prima coniuge possit nubere secunda.

VI. Error est mundi a dulteros pante, non adulteros.

Ex hac occasione proponit, quanta sit mundi stultitia, quæ hanc viciè incumbit, vt mulieres licet infirmas oneret seuerè supplicij, & hoc ipsum in viris crimen non esse iudicat, & quam non tollerabilis sit hæc praxis, quod adulterium necdum non grane esse censeatur in viro, sed ipsi viri de illo impudicè gloriuntur. Videre licet virum nobilem vxoratum publicè cum Amasia ad latus obambulare: licet & alterum videre nobilem, qui illam coram toto populo, quoniam propria spectante vxore suis alat impensis, & hæc omnia in risum iocumque vertuntur, totum autem huius criminis pondus infirmis iniungunt mulierculis. Igitur mihi Deus, si de muliere primaria nupta, tale quid constaret, quis tumultus, qui clamores, quam ab omnibus reudamaretur? Et ad propositum, inquit D. Augustin, quod cum ipse quosdam argueret atrabile furibundos, & in pauperem adulteram grauius acerbatos, petentes dignum de ea sumi supplicium, & capite plestendam, illis obiceret: charissimi, si mulier hæc ob commissum sit peccanda stuprum, an vos ab hoc estis integri? Vnanimitè omnes respondenti: Domine mi viri sumus: Cum eis hæc dicimus, non solum non volumus, sed irascuntur in super varietati, & loquuntur atque respondent: Sed nos viri sumus. Sic ita replicat D. Augustinus eo ipso vos vincam argumento. Quid est esse virum? Num vir est, quid non vir caput est, cui regere, cui gubernare, grauius, cui exemplo præire conuenit? *Caput mulieris delinquit vir*, inquit Apostolus. Nunquid Deus mulieri præcepit: *Ad virum tuum conuerso tua*, iuxta Septuaginta: ipsa virum intueretur, velut speculum, quo suas derigeret prudens actiones? Igitur ea ratione, quæ viri estis, exemplo præluere vos conuenit mulieribus, illas docere vt honestæ sint, caste sint, sicut solitaria: *Ad virum tuum conuerso tua*. Imtaberis in te, quod in marito præuideris: ipse namque tuorum debet esse scio.

D. AVG. detrabere seueritati sed irascuntur in super varietati, & loquuntur atque respondent: Sed nos viri sumus. Sic ita replicat D. Augustinus eo ipso vos vincam argumento.

VII. Vir quia vir est, quid non vir caput est, cui regere, cui gubernare, grauius, cui exemplo præire conuenit? Caput mulieris delinquit vir, inquit Apostolus. Nunquid Deus mulieri præcepit: Ad virum tuum conuerso tua, iuxta Septuaginta: ipsa virum intueretur, velut speculum, quo suas derigeret prudens actiones? Igitur ea ratione, quæ viri estis, exemplo præluere vos conuenit mulieribus, illas docere vt honestæ sint, caste sint, sicut solitaria: Ad virum tuum conuerso tua. Imtaberis in te, quod in marito præuideris: ipse namque tuorum debet esse scio.

Hieron. Bap. de Lann. a. Tom. 11.

pat oculos, ipse speculum, in quo quotidie te ipsam intuearis. Quid dicitis (querit D. Aug.) viri sumus. *Quasi non propterea magis debeant illicitas concupiscentias viriliter frangere quia D. AVG. viri sunt. Quasi non propterea magis debeant De adulteris suis ad huius viriutis exemplum se teris in præbere quia viri sunt. Quasi non propterea magis debent a libidine superari, quia viri sunt, c. 8. T. 6. Quasi non propterea debeant minus lasciuientis carni seruire quia viri sunt.*

Hæc & alia verba adducit D. Augustinus tam profundis doctæ discursibus, vt multa folia illis expendendis, breuis essent pagina. Admitto (loquitur) hoc vestrum responsum, viri sumus, & dico, hoc ipsum esse quod vos redarguit, quia hoc ipso casu magis esse viri debetis in superandis infirmitatibus, magis honesti, vt exemplo præcuratis, magis robusti, ne vestra concupiscentiæ carni succumbatis. Numquid quia viri, & consequenter, quia caput estis minor in vobis esse debet intellectus, minus regimen & maior inertia? Quid ita ridiculum, quam si caniculus in virum irruens, illum per terram verteret pariter & in mulierem, hæc in terram prosterneret, vir autem exurgens, mulierem mille contumelijs oneraret, quod se à catello permiserit ignominiosè superari? Quod si illi obijceres, quid tu loqueris, te namque non solum in terram prostravit, sed & insuper per lutum protraxit melitæ? Ipse responderet: Domine mi vir sum: quid dices? O te male fortunatum, hoc ipsum te condemnat: etenim quia vir eras, tuum erat fortis resistere, vitibus præualere, catello resistere, dentes illi confringere: quod si te detecerit, per terramque verterit, quid miraris quid exprobras, quid rides mulierem infirmam, timidam, & imbecillum superari? Hæc rationes Imperatorem Antoninum (si Augustinus credimus) permonerent, vt licet non Christianus, sed gentilis & sæuus: Ecclesiæ persecutor, legem conderet perpetuè valituram: quod maritus adulter in crimen non posset vocare vxorem comprehensam in adulterio: siquidem hoc verius esset ipsum accusare qui fortiori ratione: teneatur castus esse Periniquum videtur mihi esse vt pudicitiam vir ab vxore exigat, quam ipse non exhibet, unde legem statui, si quis scortator de muliere quereret ut adultera hic illique litem intentaret, Iudex autem in ipsu aduertet adulterum parique supplicio pares crimine multaretur. Concludit D. August. Quia cum ita sint, numquid itæo minor est, ac non potius maior?

VIII. Similitudo.

IX. Lex Antonini contra adulteros accusantes vxores adulteras.

D. AVG. se vt pudicitiam vir ab vxore exigat, quam ipse non exhibet, unde legem statui, si quis scortator de muliere quereret ut adultera hic illique litem intentaret, Iudex autem in ipsu aduertet adulterum parique supplicio pares crimine multaretur.

V u u u u

pis fuit offentionis, perpetuis agitatur bellis, molestat perfectionibus, filiorum, amicorum totius populi, toto vitæ tempore. Nolim afferere Bethsabeam a supplicio fuisse immunem, quæ cum peccauerit, omne non debebat, evadere supplicium: Porro illius non facti Spiritus S. mentionem, eo quod sentiat illud fuisse satis leve, ex quo colligimus quantum gravior fuerit Davidis culpa, quam Bethsabeæ delictum: cum David esset vir fortissimus, & in illa reprimere superbiam eorum, qui sine vlla pietate immisericorditer mulierum damnant infirmitatem, & virorum pudore siffandere libertatem. *Audiat Augustinum dicentem. cum vir à virtute nomen accepit, & mulier a mollitie: id est fragilitate, quare contra crudelissimam libidinis bestiam unusquisque uxorem suam vult esse victicem, cui vixit ad primum libidinis idum viduus cadat.*

Hic ad bolidem cadit Iudæ Patriarchæ conclusio, quam S. Pagina refert, & expendit D. XV. Amb. Comperit hic Patriarcha nuptum suum in crimine lapsam adulterij, qui cum populo illi Iudæ præfideret vt noster notat Cardinalis Caletanus, mortis in illam tollit sententiam; *Pro-lus esse dicitur illam vt comburatur.* hæc etenim erat simili ordinaria poena delicto, cui autem Thamar uixus quæ se damnatam audivit, certa quædam illi remisit iudicia, quibus locidè probat, quod si ipsa deliquisset, ille non esset innocens, etsi de infirmitate luere, ille eiusdem esset confors infirmitatis. Tum illico in se reuertitur, & damnatam mactat absolui, dicens: *Iustior me est, dignior ego supplicio quam illa.* Nolum dicere (sic D. Aug.) quod ipsa non peccasset, sed quod eius peccatum suo esset minus: & hoc dixit, licet ex specie sua maior esset nuptus suæ peccatum, merat enim incestus, quia cum proprio peccavit foecero vt tali cognito; quam suam quia cum illa peccavit ignorans, quod nuptus esset sua, sed credens mulierem esse liberam, & mercenariæ stipis ancillam. Porro sapiens considerabat Iudæ, quod ipse quasi vir esse debuisset fortior a que constantior, & si ille suo se permisisset appetiti seduci, & caput esset domusq; imo reipublice fulcimentum, graue non esset adeo, quod mulier suis superata passioni-

bus deliquisset, cum sit ipsa infirmitas; & ipsi sint motiva fortiora, & incentiua libidinis, quæ S. non tacet Scriptura, & prosequitur D. Chrysolostomus hæc enucleans historiam. Cecinit Ouidius.

Femina quid faciet, cum vir sit turpior ipsa.
 Hinc grauitè obiurgat D. Hier. Rustica quidam dominæ nupti Arthemig molteri, cum venustate, tã vrbaniate spectabili, aliò diuertebat quæ sic præmonet, quod inter ceteros testes contra viros insurgentes venereos, nominatim adfuit mulieres à pudicitia laude commendatæ, quæ in tremendo Dei iudicio contra illos acriter insurgent tantæ libidinis accusatrices, idque non minus efficaciter, quàm contra Iudæos Niniuitæ, cum illæ, licet ipsa infirmitas, quam sibi supra scriptam referunt (mulier, id est mollis) robore tamen valuerunt, vt lasciuos carnis suæ superarent effectus; ipsi verò cum essent viri (vir dicitur à vi aut virtute) quolibet affectu, motuque carnis superari se suant inordinato. Quocirca tua te fortem (infern D. Hieron.) damnat mulier mollissima. *Pro pudor! fragilior sexus vincit seculum & robustior superatur.* Imitare eam, quam docere debueras. Fufius hæc expendere liceret illis, quæ D. August. ad rem addocit, qui docet, qua ratione decem Dei mandata debeamus obseruare, & pro quinta chorda extendit pudicitiam, quam nobis Deus præcipit, dicens, *Non machaberis.* Fratres mei, inquit, semper hæc ludere luberet chorda, nullum etenim humano generi maius commune flagitium. *In illo video iacere penes totum genus humanum.* Et quod esse reperio perniciosius, illud est, quod hoc præceptum non viris, sed solis mulieribus statutum esse videtur, in quibus tantomodo damnata luxuria, quæ viris nedum non sit ignominiosa, quinimo sepius erubescunt, & pudore confunduntur, qui se ab illa subtrahunt honestiores. *Tanta est reuerfita generis humani, vt aliquando motuendum sit, ne castus erubescat inter impudicos, si quis inter vos faciat homicidium, pellere eum continuo vultis de patria &c. si quis autem existit castus &c. irridet, & dicunt non esse virum.* Porro si libidinosus illam nullus aspernatur, imo potius si quem viderint mulierum consortia declinantem hunc explodunt, & dicunt non esse virum, *Ad hoc delapsa est humana perversitas, vt vir habeatur à libidine viduus & vir non habeatur victor libidinis.* Triumphantés exultant, & non sunt viri, jacent prostrati, & viri Vuuuu 2 sunt.

O Vid.

XVI. Mulieres viros accusabunt de non seruata castitate.

D. Hiero. Epist. 46. ad Rust. To. 1. 36. Exod. 20. 14.

D. Avgvs 1. de docet chordis c. 9. To. 9.

XVII. Faminæ in castitate viros superant.

D. Avgvs

D. Avgvs

XV.

l. 2. de pe-

nitentia

capit. 8.

lib. 22.

cont. &

Janf.

sunt. Quis tibi videtur fortior, qui iam iaceret sub bestia, aut qui perimeret bestiam?

Si mihi dixeris effraoes non valeo meas copescere concupiscentias, quã tu ratione vis mulieres obstringere, vt illas refrœnent, fragiliores? Tibi dedecori vertitur, quod velis ille superent illud, quod tibi superaris: *Ecce dicit frater meus, turpe est, vt vir dicat non posse facere, quod facit*

D. Aug. summa. Quod potest femina, vir non potest?

Quid enim illa carnem non portat. Prior à sermone decepta est. Casse uxores vestras ostendunt vobis fieri posse, quod non vultis facere, & dicitis fieri non posse &c. hæc dicta sunt, vt excerebrosi pateat mundi iudicium, in mulieribus tantummodo damnans adulterium, quod ex rei veritate si graue sit in illis, est pariter & in viris, & aliquo modo grauius consideratis prædictis rationibus: siquidem asserere non præcedimus, in quo turpis sit absolutè, vel in viro, vel in muliere, quod nec ipse Salomon definiuit, ex professo de illo disserens, cui hoc factis erat primò declarare, quã hoc sit peccatum in viro abominabile coram Deo, quã illud grauius exacerbet, nec non quanto opere Deus adulterum despiciat, sibi que proponat seuerè castigandum. Deinde progreditur idem declarans in muliere, illam vt Deo arguens infidelem, auctori matrimonij, cui verba quoque iurauit seruandæ fidelitatis, sim iliter & iniustam damnans ob periculum, cui se exponit marito filios supponens adulterinos: *Omnis mulier re-*

Eccli. c. linguens virum suum &c. Primo in lege. Atissimi incredibilis fuit, & secundo in virum deliquit: tertio in adulterio fornicata est, & ex alio viro filios statuit sibi &c. Hæc rationes expeadunt Theologus quibus argumenta colligunt, quibus in quonam sit hoc peccatum grauius, desinat. Concludunt hoc illi cum D. Tho. quod

2. 2. q. 164. nos præterimus, hoc pro certo habentes, quod huius Evangelij Scribæ & Pharisæi, vt mundi populus, mundi sectantes opinionem, capere non curarint adulterum, censentes culpam in illo minus fore considerationis, & mulierem tantum captam adduxerint, vt quæ, cum in illud lapsa fuerit, torum sibi mundum doleat oppositum.

§. 16. Hæc dicebant tentantes eum Laqueum parauerunt isti Christo Gardianum: fuerunt sicut Rechab & Baan, sed absoluti. Christus valens laianam.

Infortunatam statunt in medio spectaculi meretricem, Christoque suam proponant subdoli questionem, dicentes *Magister mulier modo deprehensa est in adulterio. Domestice notum est per Moysen decretum hominibus lapidandam: tu vero quid nobis consulis agendum. Omnia hæc testatur Evangelista, faciebant vt Christo laqueum tenderent inenitabili, sibi certo persuadentes, quod illum essent capturi, & habituri vnde contra illum euidenter formarent accusationem quasi legis dimissoribusgressorem. Hoc autem dicebant tentantes eum, vt possent accusare eum. In malam vos crucem & abominosa auctera satana filios qui perisilia in Christum vestrum superatis patientem diabolum. Si quidem cum ille tertio Christum tentaret detestit, se victum nullus est, & in aertam abijt fagam: vos autem nunquam cessatis licet grauius, & scriptis accedentes tentaturi, ab eo ignominiosè ad malas sicut aves reiecti. Semper mutatis scopos, velut ille diabolicus Balsam qui Dei populo maledicturus, pariter & cum perditurus numquam ab incepto deseruit illos mutando, modo hic modo alibi & in omnibus victus cecidit: *Cadens apertus habet oculos.* Mille tentaculas capiendo, struxerant Saluatori, at ille semper liber, ipsi vero pudore confusum hanc autem visum est illi armare decipulam, arbitrati, quod nullatenus eam eiet evafurus.*

Communis Sanctorum hæc est consideratio, quam expressè ponit D. Aug. sic inter se Pharisæos fuisse colloquutos. Vir ille totus est in prædicando misericordiam, & peccata remittendo, & nobis obtrudit quod legem venerit abolitionis peccatorum stabilituros. Alibi dixit, quod in se laice vaticinium de remissione concedenda peccatoribus etiam maximis esset impletum. *Predicare captiuis indulgentiam, &c.* Nobis autem dixit quod non venerit quempiam condemnaturus sed omnes in gratiam receptorus, *Statuerunt eam in medio.* Ipsi ad latus sedunt cum textu expulso & legis Moysaice dispositione, velut eiusdem & emulatores & defensores accerrimi.